

Salonky

**Šéf robotického
centra**

Miloš Brod'ák

**VŠICHNI POD
LÍZÁTKA!**

FCHK.CZ

OBSAH

Editorial

Budoucnost patří robotům

HYNEK ŠNAJDAR / redaktor

Už někdy na konci 19. století se mluvilo o tom, že stroje jednou nahradí lidskou práci. To se do dneška zatím nestalo, nicméně moderní technologický vývoj jde kupředu a pro člověka je spíše pomocníkem. Mezi takové technologie nepochybně patří robotické systémy používané v rozmanitých odvětvích včetně zdravotnictví. K operacím je už od roku 2016 využívá Fakultní nemocnice v Hradci Králové, kdy získala první robotický systém da Vinci Xi, a koncem letošního srpna další. Díky němu se v příštím roce zdvojnásobí počet operací asistovaných robotem na 800 až 850. Právě o využívání těchto systémů mluví ve velmi zajímavém rozhovoru pro říjnový magazín Salonky člověk nadmíru povolaný, lékař, vedoucí Robotického centra hradecké fakultní nemocnice, profesor Miloš Broďák. „Výhody robotické operace proti té klasické jednoznačně převažují a je to ohromný pokrok,“ řekl. Vypadá to tak, že budoucnost patří robotům. Ve zdravotnictví určitě. ■

MILOŠ BROĎÁK / str. 4 ▶ 8

HANA RUBÁČKOVÁ

str. 10 ▶ 13

VÁCLAV KOTAL

str. 14 ▶ 15

JIŘÍ NEJMAN

str. 20 ▶ 22

ŠTĚPÁN MÁLEK

str. 32 ▶ 34

Vydavatel: TN Média s. r. o., Branická 213/53, 147 00 Praha 4, IČO: 28847229, MK ČR E 23744, Sídlo redakce: Velké náměstí 21/31 500 03 Hradec Králové, www.salonkyhk.cz, Redakce: Tomáš Kulhánek, tel.: 739 513 184, e-mail: tomas.kulhanek@salonkyhk.cz, Michal Bogán, tel.: 734 545 423, e-mail: michal@salonkyhk.cz, Hynek Šnajdar, tel.: 734 457 697, e-mail: hynek@salonkyhk.cz, Obchod, inzerce: Monika Klikarová, e-mail: monika@tn-media.cz, tel.: 733 353 695, Grafika: Michal Krieger, Jazyková korektura: Hedvika Landová, Distribuce: vybraná distribuční místa, Tisk: Tiskárna PRATR a. s., Náchodská 524, Trutnov, Sazba: TN Média s. r. o., Číslo ISSN: ISSN 2694-7757, Četnost: měsíčník, Počet výtisků: 8 000, Regionální mutace: Královéhradecko, Titulní strana: Ondřej Littera.

INZERCE

Salonky

**MAGAZÍN,
VE KTERÉM MŮŽETE INZEROVAT**
PR ČLÁNKY | INZERCE

Monika Klikarová

e-mail: monika@tn-media.cz
tel.: 733 353 695

Přibude operací s pomocí robotických systémů

HYNEK ŠNAJDAR,
FOTO: ONDŘEJ LITTERA

Pokrok se nedá zastavit a jde stále kupředu. Když se smysluplně využívá, má to velký přínos pro lidstvo. O tom ví své Fakultní nemocnice Hradec Králové, která koncem srpna nainstalovala druhý robotický operační systém da Vinci Xi, díky němuž se dá úspěšně zvládnout větší množství operací, než tomu bylo dosud. „Tento druh operace podstatně zkracuje dobu hospitalizace a rekonvalescence pacienta. Je to velký průlom v oblasti operací,” řekl lékař Miloš Brodák, vedoucí Robotického centra FN HK.

Slovo robot vymyslel Josef Čapek a jeho bratr Karel ho poprvé použil ve hře R. U. R. Myslíte si, že už tehdy to byla jakási předzvěst budoucího pokroku?

Netroufl bych si hodnotit odkaz bratří Čapků, ale jejich slovem robot se myslí nějaký přístroj, který je schopný samostatně se pohybovat a vykonávat činnost. U našeho operačního robota da Vinci to úplně nesedí, protože ten se sám bez pomoci člověka nepohne ani o milimetr.

Ve Fakultní nemocnici Hradec Králové se k operacím robotická technologie využívá již od roku 2016. Vzpomínáte si na tento zlomový okamžik?

Robotické operace u pacientů se začaly masivně a celosvětově používat v roce 2000. V České republice byl použit první robotický operační systém v roce 2015 v Ústřední vojenské nemocnici a v Nemocnici Na Homolce v Praze. O rok později tato technologie dorazila do hradecké fakultní nemocnice. Na ten okamžik si samozřejmě vzpomínám, protože tomu předcházela dlouhá doba přesvědčování o výhodách této technologie.

Dá se tedy říci, že to znamená průlom a velký pokrok ve zdravotnictví?

Rozhodně, zejména v chirurgických oborech. Tento

16.-18. 11. 2023
Koučink Akademie Libchavy

Inspiraci Sobě

VÍKEND PRO ŽENY,
které se někdy nemají rády.

*Čemu věnujeme pozornost,
To silně
Věnujte ji tento víkend sobě*

INFUZE STYLU, POHYBU A OSOBNÍHO ROZVOJE.

Cena: 6 990,- Kč

Zahrnuje:

- KRÁSNÉ UBYTOVÁNÍ
- VYNIKAJÍCÍ PLNOU PENZI
- PESTRÝ PROGRAM
- lekce jógy
- koučinkové workshopy
- stylingové workshopy
- PROSECCO NIGHT

Více informací ↑

*...budete se v dobrém cítit
k nepoznání :-)*

systém umožní zaměřit se i na ty nesložitější operace, a to s minimální invazivností. Operovaný člověk má v těle pouze několik vpichů a většinou už druhý nebo třetí den po operaci začíná chodit a hýbat se. Tento druh operace podstatně zkracuje dobu hospitalizace pacienta, a to z deseti až na tři dny, a také dobu rekonvalescence. Je to velký průlom v oblasti operací srovnatelný se zavedením laparoskopie nebo v minulosti se zavedením celkové anestezie.

K jakým zákrokům nejčastěji?

V Hradci Králové jsou to urologické operace, nejčastěji zhoubných nádorů prostaty. Pak ke složitým operacím ledvin a začíná se také s operacemi nádorů močového měchýře. Počítá se také s tím, že v příštím roce budou následovat rekonstrukční operace. Tento systém se využívá rovněž v chirurgii, především u operací nádorů střev, konečníku či v gynekologii. V budoucnu i při dalších velmi komplikovaných zákrocích. Zdárně se také v naší nemocnici od roku 2018 v této souvislosti rozvíjí kardiologický program.

Co musí lékaři absolvovat, aby mohli robotické systémy při operacích obsluhovat?

Je to jeden z nejpropracovanějších systémů vůbec. Začíná se s tréninkem na tak zvaném simulátoru, kdy jsou pohyby robotického chirurga začátečníka přenášeny na 3D obraz. Od jednoduchých pohybů se přechází do stále složitějších až po ty, které se používají při skutečných operacích. Testy jsou poměrně náročné a digitálně hodnoceny. Lékař je musí zvládnout na více než devadesát procent, aby mohl postoupit dál. To už je přístroj napojen na tak zvané „suché břicho“ a on už provádí operační úkony jako ve skutečnosti. Když zvládne i toto, čeká ho další část, aby získal příslušný certifikát platný na celém světě. Aby ho mohl získat a operovat pacienta robotickými systémy v praxi, musí před komisí prokázat, že tento systém ovládá. To ale není vše. Při prvních skutečných operacích je přítomen zkušený operátor z jiné nemocnice, který dohlíží na to, aby vše proběhlo tak, jak má, a pacientovi byla zajištěna maximální bezpečnost.

Koncem srpna byl v nemocnici nainstalován druhý robotický operační systém da Vinci Xi. Čím je výjimečný?

Operací pacientů přibývalo, bylo tedy nutné rozšířit robotický program o další systém. Dostali jsme ho skutečně koncem srpna a hned v pátek 1. září byl

využit ke gynekologické operaci. Podstatné je, že kromě už zmíněných oblastí operací začali systém využívat i hrudní chirurgové. Od října by ho mohli mít k dispozici chirurgové v lékařském oboru ORL, tedy k operacím v oblasti hlavy a krku.

Jaké jsou přednosti robotického systému?

Robotický systém umožňuje přenášet přesné milimetrové pohyby prstů rukou do těla pacienta, což je neporovnatelné s laparoskopií. Právě díky tomuto přenosu, který je digitální, kdy operátor sedí mimo tělo pacienta, je stroj se svými rameny schopen v břiše či hrudníku vytvářet zcela přesný pohyb. Další výhodou je, že chirurg díky dvěma kamerám vidí operované místo trojrozměrně, tedy v 3D. Navíc nástroje si při operaci vzájemně nepřekážejí, jsou maximálně přesné a místo zákroku je přehledné.

V čem je rozdíl mezi klasickou a robotickou operací?

Největší výhody robotické operace oproti klasické jsou, že pacient nemá tak velkou operační ránu, tkáň není třeba rozříznout. Zjednodušeně řečeno, stačí jen několik drobných vpichů, kterými se operátor dostane do konkrétního místa. Další podstatný rozdíl je, že operace mají výrazně nižší krevní ztráty. Kromě toho se zkracuje doba samotné operace. Výhody robotické operace proti té klasické jednoznačně převažují a je to ohromný pokrok.

Jaké výhody to přináší pacientovi?

Kratší hospitalizace, rekonvalescence, rychlejší uzdravení a s tím související ekonomické výhody.

Máte od pacientů nějakou zpětnou vazbu?

Většinu našich zákroků tvoří onkologické operace a pacienti potom chodí na následné kontroly. Máme tedy od nich zpětnou vazbu a musím říci, že v drtivé většině ji máme dobrou, což nás samozřejmě těší.

Kolik operací bylo již u vás touto technologií vykonáno?

Když se vrátím do minulosti, v prvním roce bylo vykonáno necelých 120 operací, ale to jsme byli na začátku. Počty operací postupně narůstaly, takže v posledních třech letech se provádělo zhruba 400 operací za rok, z nichž více než 200 bylo urologických, asi 60 gynekologických, zbytek chirurgických nebo kardiochirurgických. V posledním roce to už bylo 450 operací. Už dvakrát jsme prošli evropským auditem, kdy bylo naše centrum

hodnoceno podle zvládnutí robotické technologie. U obou těchto auditů jsme byli v celoevropském měřítku vždy v první desítce.

Kolik lékařů v současné době s robotickými systémy u vás pracuje a bude jejich počet růst?

V oborech, v nichž se robotické systémy používají, to bude více než dvacet operatérů a do budoucna se počítá s jejich nárůstem. Dokonce je tady určitá vize, že se bude robotické operování dále rozšiřovat, a není vyloučeno, že bychom mohli mít v Hradci Králové k dispozici i tři roboty. To ale ukáže až budoucnost.

Jste vedoucím robotického centra fakultní nemocnice. Co tato pozice obnáší?

Hlavně hodně starostí. Když se však daří nám i ostatním kolegům, tak to přináší i hodně radosti. S urologií, kde probíhá nejvíce robotických operací, máme hodně zkušeností, které předáváme mladším kolegům z jiných odborností, aby v tom mohli pokračovat. Je to týmová práce, aby se vše rozvíjelo tím správným směrem.

Předpokládám, že sám tímto způsobem také operujete. Kolik operací máte za sebou?

Úplně přesně to nevím, ale myslím si, že se to blíží k tisícům operacím.

Jak o své práci přemýšlíte?

I když to možná zní jako klišé, ke každé operaci se

musí přistupovat zodpovědně a s velkou pokorou. Protože jde většinou o onkologické operace, je třeba znát podrobnosti o nádoru, komunikovat s pacientem, vše mu vysvětlit a připravit ho na operaci. O to mám větší radost, když vše dobře dopadne. Vždy se říká lépe dobré zprávy než špatné. Díky tomuto technologickému pokroku, který přinesla robotická chirurgie, většina operací probíhá dobře a značně se tím také zjednodušila komunikace.

Myslíte si, že v budoucnu bude většina zákroků a operací vykonána s pomocí robotických systémů?

Těžko předvídat, protože technologický vývoj jde velmi rychle kupředu. Je možné, že u čím dál složitějších operací bude přibývat zákroků s pomocí robotických systémů. Co lze však říci už dnes, že budou tímto způsobem operace směřovat k menší invazivitě a lepším výsledkům.

Bude se na tom podílet v dnešní době hojně diskutovaná umělá inteligence?

Samozřejmě, nástup umělé inteligence bude i v medicíně velkou změnou, která se ukáže v nejbližších letech. U operací, které jsou přece jenom náročnější, bude nástup zřejmě pozvolnější. Umělá inteligence se bude muset vše naučit a zapamatovat na rozdíl od lidského mozku, jenž má přece jenom omezenou kapacitu. Až se naučí třeba milion operací, myslím si, že to půjde. V čem může umělá inteligence nastoupit dříve, je pomoc v administrativě a v běžných, někdy až monotónních činnostech. ■

HITRÁDIO

ČERNÁ HORA

www.hitradiocernahora.cz

Studenti a zvířata vždy na prvním místě

Rovných 100 let od otevření budovy své školy slaví letos na podzim hradecká Střední odborná škola veterinární. Škola sídlící na Pražské třídě v Kuklenách se poprvé otevřela na konci září roku 1923 za účasti legendárního starosty Františka Ulricha a vzdělávání pracovníků pro zemědělství v různých oborech probíhá v budově bez přestávků celých 100 let. V letošním školním roce zde usedlo do školních lavic celkem 380 žáků ze všech koutů republiky. Pokud své studium dotáhnou do úspěšného konce, stanou se veterinárními techniky nebo veterinárními laboranty a připojí se tak již k 7 183 absolventům školy. Nejen o historii školy a její staleté budově hovoří v rozhovoru pro Salonky ředitelka Hana Rubáčková, která sama stojí v čele školy už neuvěřitelných 27 let.

☛ TOMÁŠ KULHÁNEK, FOTO: SABINA TOCHÁČKOVÁ

Co je podle vás důvodem toho, že je i po 100 letech škola stále žádaná?

Držíme krok s praxí. Nebo lépe řečeno, snažíme se být dokonce o krok napřed. Dříve bylo běžné, že se naši studenti vraceli z praxí a byli ohromeni moderní technologií, kterou ze školy neznali. Nám se ale podařilo postupem času tenhle trend úplně otočit. Studenti u nás vidí nejnovější zařízení a postupy, které se občas do běžné praxe ještě ani nedostaly. Nedávno jsme například pořídili virtuální pitevní stůl až z Taiwanu za zhruba dva miliony korun. Veterinární software nám dělali přímo na míru. Máme i virtuální brýle a 3D tiskárny, které

děti využívají k přípravě studijních materiálů. Tisknou si například kosti na hodiny anatomie a latiny. Také jsme byli první v republice s maketami koně a krávy v životních velikostech, na kterých se studenti učí, jak rodit telátka, dávat injekce nebo odebírat krev.

Přibližte nám trochu historii školy. Jak to všechno začalo?

S nápadem založit v Kuklenách školu přišli na konci 19. století samotní kuklenští zemědělci. Toužili po kvalitním vzdělání pro své děti. Chtěli, aby jim do statků a usedlostí přinášely ty nejmodernější poznatky. Původně se jednalo o hospodářskou školu. V roce 1923 se škola dočkala nové samostatné škol-

ní budovy, která funguje dodnes. Veterinární obor zde vznikl až později, konkrétně v roce 1954, a byl zaměřený na péči o velká zvířata. Krizové období zažívala škola po sametové revoluci na začátku 90. let. Dokonce to v tu dobu vypadalo, že už se moc dlouho neudrží. Zkoušeli z ní udělat gymnázium, rodinnou školu, ale nic se neuchytilo. Já jsem nastoupila do funkce ředitelky v roce 1996. Bylo jasné, že musí přijít zásadní změny. Rozhlédli jsme se, co žádá praxe, v čem je takzvaně díra na trhu. Ukázalo se, že je zájem o péči o malá zvířata, veterinární techniky a laboranty. A toho jsme se chytili.

Vidím, že škola prošla spoustou změn. Co naopak zůstává stejné?

To je jednoduché – studenti. Sice přicházejí a odcházejí, ale studentský duch, který do školy vnáší, ten je stále stejný. Mnozí tvrdí, že je dnešní mládež úplně jiná než předchozí generace, ale já si to nemyslím. Možná mají jiné výzvy a příležitosti, ale zapálení, elán do života a chuť se vzdělávat, to se za ta léta nezměnilo ani trochu.

Jací žáci u vás studují?

Co mají všichni společné, to je láska ke zvířatům a rozhodnutí jim zasvětit svůj život. Hlásí se k nám každoročně okolo 300 uchazečů, my jich bereme přibližně 90. Převís je tedy

SALONEK

Hynek Šnajdar

Salonky: Čtyři roky v Hradci

„Dobrý den, pane redaktore, po více než pěti letech mě rodinné důvody zavanuly do mého rodiště, Hradce Králové. Už téměř dvě desetiletí žiji na severu Čech a velmi mile mě překvapilo, když jsem v obchodním centru Aupark narazil na stojan, v němž byl váš magazín Salonky. Vůbec jsem netušil, že tady něco podobného vychází. Když jsem jím začal listovat, začel jsem se do velmi zajímavých rozhovorů a byl najednou pyšný, že pocházím z tohoto města. Protože se ale nemůžu pravidelně vracet, poprosil jsem jednoho z příbuzných, aby mně Salonky každý měsíc posílal. Je to krásný a zajímavý magazín, proto bych byl velmi rád, aby stále vycházel. Děláte velice dobrou práci. Děkuji.“

Tento mail, který samozřejmě potěší, jsem dostal začátkem letošního léta a v průběhu minulých měsíců nebyl jediný. Kromě toho se často ozývají čtenáři žijící v Hradci Králové, kteří se k magazínu v konkrétním měsíci nedostali, zda by byla možnost ho ještě někde sehnat. To je jasný signál, že se Salonky na hradeckém mediálním trhu již etablovaly a našly si své věrné čtenáře. Nyní držíte v ruce říjnové vydání a právě na začátku tohoto měsíce jsme si připomenuli čtvrtý rok existence Salonku.

Osmačtyřicet měsíců není sice zase tak dlouhá doba, nicméně se za ten časový úsek odehrálo v krajském městě velké množství událostí, například nedávné dokončení stavby multifunkčního fotbalového stadionu v Malšovicích. Těch událostí, třeba i ne tak monumentálních, bylo pochopitelně více. Salonky je vždy mapovaly a informovaly o nich nejen na svém webu včetně sociálních sítí, ale právě také ve svém čtenářky vyhledávaném magazínu.

Jsem přesvědčen, že máme dost sil na to, abychom v této činnosti pokračovali i při vstupu do první pětiletky a i nadále představovali zajímavé události krajského města, vedli rozhovory s inspirativními osobnostmi, kterých je zde více než dostatek, a vám čtenářům každý měsíc servirovali ptažlivé a nevěsné příběhy, protože jejich studnice, dle našeho mínění, se zdá být nevyčerpatelná. Letošní čtvrté výročí Salonku je důvodem, abychom ve svém úsilí nepolevovali a stále měli co nabízet. Nyní nezbyvá, než tento komentář zakončit ještě jedním čtenářským mailem.

„Stále se vedou řeči o tom, že papírovým periodikům pomalu zvoní hrana. Myslím si, že to je už klišé. Je jasné, že sociální sítě hrají prim, ale lidé, kteří si rádi v klidu a bez přecházení z jedné zprávy na druhou na počítači či mobilu přečtou papírové vydání, je stále dost. Magazín Salonky jsou toho jasným důkazem.“ ■

SUPER SOBOTY

VŮZ LEXUS ZA VÁŠ NÁKUP

14. 10. – 11. 11.

 Futurum

pokaždé značný. Od letošního září sedí v našich lavicích 380 studentů. Celkově už jich ale školou prošlo již 7 183 a skoro čtyři tisíce z nich jsou absolventi veterinárních oborů. Chodí k nám z větší části děti z okolí, máme ale i studenty z daleka. Třeba z Jihočeského, Moravskoslezského nebo Karlovarského kraje. V České republice je dalších 17 veterinárních škol, takže beru jako velkou poctu, když si žák vybere právě tu naši a jde v 15 letech studovat daleko od domova. Aby dětem nechyběli jejich domácí mazlíčci, umožnili jsme jim je ubytovat ve škole. Pejsky mohou dát do kotců a máme i centrum malých zvířat pro potkany, hady, pavouky, papoušky nebo třeba chameleony.

Škola každoročně pořádá Den zvířat. Řekněte nám o něm něco...

Na Mezinárodní den zvířat se neučí, děti si místo toho mohou do školy přinést jakékoliv zvíře. To se tu pak sejde klidně i 150 psů a někteří žáci z okolních vesnic přijedou do školy na koni. Studenti sem berou různá zvířata od koček, křečků, hadů, pavouků až po koně a berany. A s tím je spojená historka, na kterou s úsměvem vzpomínám dodnes. Jedna naše studentka skamarádila potkana s beranem a nacvičila s nimi představení „autobus“, kdy beran vozil po zahradě potkana na zádech. To byl opravdu trháček. Jubilejní 30. ročník Dne zvířat nás čeká už 5. října.

Na jaký moment ve své kariéře ředitelky vzpomínáte nejradší?

Byla jsem se studentkami na Dni kraje na psích agi-

lity. Dorazily tam i děti ze speciální školy a jednou z nich byla malá holčička na vozíčku. Jakmile uviděla pejsky, rozzářily se jí oči. Moje studentky za ní hned přispěchaly, aby si je mohla pohladit. Moc krásně s ní mluvily a věnovaly se jí. Stála jsem opodál se slzami v očích, protože jsem viděla, jak svoji lásku ke zvířatům předávají dál. Tehdy jsem si uvědomila, že podporovat vztah studentů ke zvířatům je opravdu ta správná cesta.

Jaká čeká Střední odbornou školu veterinární budoucnost?

Já budoucnost vidím ve stabilitě. Mým přáním je, aby škola nepodléhala politice a na prvním místě měla vždy studenty a zvířata. ■

▼ INZERCE

jsme
**FITNESS
FOOD
MENU**

„Již 11 let připravujeme moderní a komplexní způsob zdravého stravování.“

SESTAVTE SI SVÉ
MENU NA MÍRU

WWW.JSMEFFMENU.CZ

Jsem Hradečák, říká po návratu k Votročkům trenér Václav Kotal

Po pouhých osmi ligových zápasech došlo u hradeckých fotbalistů ke změně na trenérském postu. Po nepříliš povedeném vstupu do sezóny skončil u Votroků Jozef Weber, kterého nahradil Václav Kotal. Zatímco Weber si během krátkého působení pod lížátky nedokázal fanoušky získat na svou stranu a ti jeho odchod žádali ještě před oficiálním oznámením, z návratu zkušeného Kotala jsou příznivci Votroků nadšení. Sedmdesátiletý expert je totiž hradecskou legendou. V 80. letech hájil černobílé barvy jako hráč, v 90. letech jako sportovní ředitel a mezi lety 2009 až 2012 jako hlavní trenér. „Říká se, že se liga neodmítá, mě ale lákalo hlavně to, že jde o Hradec. Bydlím tady a něco jsem tady odehrál i odtrénoval, takže jsem se nemusel dlouho rozmyšlet,“ říká o svém dalším návratu do hradeckého fotbalu Václav Kotal.

☛ TOMÁŠ KULHÁNEK, FOTO: FCHK.CZ

Po 11 letech se trenérského žezla u hradeckých fotbalistů znovu ujal Václav Kotal. Zkušený sedmdesátiletý kouč se pod lížátka vrátil poté, co se vedení klubu rozhodlo po debaklu v Mladé Boleslavi odvolat Jozefa Webera. Ten vydržel na lavičce

jen osm ligových zápasů. Tým pod jeho vedením sice zvládl první utkání v nové aréně a historický zápas zakončil euforickým vítězstvím 5:1 nad Českými Budějovicemi, z dalších sedmi zápasů už ale přidali Votroci jen domácí výhru nad Zlínem 2:0 a bod za remízu v Plzni 1:1. Weberovi zlomily vaz tři porážky v řadě v kombinaci s předváděnou

hrou. Už v Boleslavi, kde Hradec v polovině září utrpěl porážku 1:5, fanoušci dávali najevo nespokojenost pokřikem „Weber ven“. Jejich přání se vyplnilo za dva dny, kdy vedení klubu rozhodlo o změně trenéra.

Pokud zprávu o odvolání Webera fanoušci přijali vesměs pozitivně, ta další, o jmenování kouče nového, spustila mezi příznivci Votroků naprosté nadšení. Na domácí lavičku v nové malšovické aréně totiž usedl jejich oblíbenec Václav Kotal, kterému hradecští fanoušci už během jeho minulého působení pod lížátky neřekli jinak než Kapelník. „Nemusel jsem se rozmyšlet dlouho. V první řadě jsem Hradečák, bydlím tady a něco jsem tady odehrál i odtrénoval. Mám tedy k hradeckému fotbalu nějaký vztah,“ vysvětluje nový kouč, proč se rozhodl nabídku Hradce přijmout.

Spojení mezi Kotalem a Hradcem trvá už více než 40 let. Pod Bílou věž přišel jako hráč v roce 1982. Ve 30 letech tenkrát skončil ve Spartě a v Hradci vydržel dalších pět let. Nejprve zažil temné časy hradeckého fotbalu, kdy klub sestoupil až do 3. ligy. Svými výkony však později přispěl k tomu, že se Hradec velmi rychle vyšplhal až do nejvyšší soutěže. „Vzpomínám si, že mi už tehdy v tom roce 1982 ukazovali maketu nového stadionu. Jsem moc rád, že jsem se toho po 41 letech dočkal. I nový stadion byl samozřejmě lákadlem pro můj návrat,“ říká nyní s úsměvem Kotal.

Své cesty propojil s hradecským fotbalovým klubem ještě několikrát. Nejprve působil pod lížátky jako asistent trenéra, poté jako sportovní ředitel a mezi lety 2009 a 2012 jako hlavní trenér. Právě na poslední zmiňované angažmá vzpomínají fanoušci nejraději. Tým pod vedením Václava Kotala postoupil do 1. ligy, ve které Hradec coby nováček zaujal atraktivní hrou i nečekaným umístěním v první polovině tabulky. „Z mého posledního angažmá v Hradci mám spoustu nezapomenutelných zážitků. Například to, jak jsme tady dvakrát porazili Spartu,“ vzpomíná Kotal zejména na legendární výhru Votroků 2:1 nad Spartou v prvním kole sezóny 2010/2011, kterou pod lížátky navzdory oficiální šestitisícové kapacitě sledovalo zhruba 15 tisíc diváků. Kotal tehdy po zápase s nadsázkou děkoval tříhlavým fanouškům. V té době byl hvězdou týmu mladý křídelník Václav Pilař. Po dlouhých letech se spojení Václavů Kotala a Pilaře v městě pod Bílou věží nyní obnovuje. Byť z Pilaře je dnes

už zkušený mazák na sklonku kariéry ostřílený zápasy v německé Bundeslize, Lize mistrů nebo mistrovství Evropy, fanoušci věří, že pod oblíbeným trenérem ještě jednou na hřišti rozkvetne. I tohle spojení hradecských legend je pro příznivce vynázející černobílé barvy velkým lákadlem.

Zatímco ve svém posledním angažmá v Hradci vedl Kotal tým do zápasů na starém všesportovním stadionu, tentokrát ho čekají zápasy před skvělou kulisou v nové moderní aréně pro 9 300 fanoušků. „Byl jsem se tady podívat na posledním domácím zápase s Olomoucí. Musím říct, že to prostředí je neskutečně a divácký zájem Hradečáků je fantastický. O to větší odpovědnost máme my i hráči, abychom dokázali fanouškům nabídnout kvalitní fotbalové zážitky,“ uvědomuje si Kotal, že ho v Hradci navzdory velkému fotbalovému boomu ani tentokrát nečeká jednoduchá práce. „Postavení v tabulce a bodový zisk nejsou ideální. Tabulka je ale opravdu hodně vyrovnaná a rozhodovat bude každé utkání. Na prvním místě je u mě organizace hry. I když třeba nemusíte mít tak kvalitní hráče, organizaci hry se dá spousta věcí vyřešit,“ zůstává však vystudovaný ekonom Kotal při pohledu na další program Votroků optimistický.

Ačkoliv největší úspěch své trenérské kariéry zažil teprve nedávno, když roce 2020 s pražskou Spartou ovládl český pohár, bude Václav Kotal patřit mezi nejzkušenější trenéry v lize. Trenérský bard oslaví 2. října už 71. narozeniny. „Myslím, že energie mám stále dost. Musím ale přiznat, že jsem rád, že stále trénuje i můj bývalý spoluhráč Miroslav Koubek a já tak nejsem nejstarší trenér v lize,“ usmívá se oblíbený lodivod hradeckých fotbalistů Václav Kotal. ■

SEZÓNA 2023–24
Přímé přenosy z Metropolitní
opery do Bio Central

21. října 2023

J. Heggie:
MRTVÝ MUŽ PŘÍCHÁZÍ *MET

18. listopadu 2023

A. Davis:
X: ŽIVOT A DOBA MALCOLMA X *MET

9. prosince 2023

D. Catán:
FLORENCIE V AMAZONII *MET

6. ledna 2024

G. Verdi:
NABUCCO *ON

27. ledna 2024

G. Bizet:
CARMEN *NP

9. března 2024

G. Verdi:
LA FORZA DEL DESTINO
(SÍLA OSUDU) *NP

23. března 2024

CH. Gounod:
ROMEO A JULIE *ON

20. dubna 2024

G. Puccini:
LA RONDINE (VLAŠTOVKA) *ON

11. května 2024

G. Puccini:
MADAMA BUTTERFLY *ON

* MET – premiéra v MET
* ON – obnovené nastudování
* NP – nová produkce

Předprodej
zahájen

Více na
biocentral.cz

Říjen
má o den více
než listopad.

Vytiskneme i Vaše sdělení.

Pratr
TISKÁRNA

www.pratr.cz

Olfín Car otevřel největší showroom Lexusu v Česku

Slavnostním otevřením dvou showroomů značek Toyota a Lexus dokončila společnost Olfín Car svou největší investici ve své třicetileté historii. Na okraji Hradce Králové v ulici Bratří Štefanů najdete od září vůbec největší autocentrum značek Toyota a Lexus v České republice. Stavba moderního areálu za více než 100 milionů korun trvala zhruba 16 měsíců.

Stavbu největšího areálu značek Toyota a Lexus v celé České republice připravovala společnost Olfín Car na okraji Hradce Králové několik let. Oficiálně byla zahájena v květnu loňského roku. „Je to pro nás doposud největší stavba a první investice, která výrazně překročí hranici 100 milionů korun,“ prozradil při poklepání na základní kámen majitel společnosti Olfín Car Viktor Kuhn.

Letos v létě se podařilo oba nové showroomsy dokončit a během září tak byly postupně slav-

nostně otevřeny. „Je to úplně nejnovější, největší a nejreprezentativnější stánek Lexusu v České republice, který má navíc vedle sebe připojený i úplně nový showroom Toyoty. Myslím si, že to je jedno z našich nejlepších, ne-li úplně nejlepší místo v České republice,“ uvedl během slavnostního otevření zbrusu nového showroomu premiérové značky Lexus ředitel Toyoty a Lexus Česká republika Martin Peleška.

Zatímco Toyota už zastoupení v Hradci Králové měla, Lexus se na východě Čech objevuje díky novému showroomu úplně poprvé. Pro rychle se rozvíjející prémiovou značku jde teprve o šestý autosalon v Česku. Doposud mohli zájemci o Lexus navštívit showroomsy pouze v Praze, Brně, Ostravě, Karlových Varech a v Průhonících. Spádová oblast pro novou hradeckou prodejnu by tak měla obsahovat celé východní Čechy a také

část severočeského regionu. „Pro značku Lexus jde o velmi významnou událost. Myslím, že na české poměry vzniklo v Hradci něco opravdu velkolepého,“ neskryval radost šéf Lexusu v České republice Jakub Květoň.

Právě značka Lexus zažívá v posledním období v Česku raketový vzestup. „Pro nás je to opravdu splněný sen. Za poslední tři roky jsme čtyřikrát znásobili počet prodaných aut. Už nejsme malá, ale velká prémiová značka. To, že to tady pan Kuhn otevřel, znamená, že on té značce věří. Pro nás je to další potenciál růstu a rozvoje na českém trhu,“ pochvaloval si novou hradeckou prodejnu Květoň.

Velkou spokojenost dával při slavnostním otevření najevo ředitel společnosti Olfín Car Viktor Kuhn. Ten připomněl, že dosud největší investice jeho společnosti nevznikala v úplně jednoduché době. „Jen zisk stavebního povolení trval téměř tři roky. Projekt navíc vznikl v době covidové a následně jsme zažili i zdražení a nedostatek některých materiálů,“ zavzpomínal na těžkosti stavby Viktor Kuhn. Vše se ale podařilo zvládnout a nový areál už začal sloužit zákazníkům. Nabízí prodeje nových vozů, servisní zázemí včetně lakovny a klempírny a také jednu z největších ploch pro prodej ojetých vozů v Hradci Králové.

Zajímavostí je, že Olfín Car kvůli novému areálu musel zakoupit i sousední autosalon značky Ford. „Nedostali jsme totiž možnost vlastního sjezdu ze silnice. Zakoupením Fordu jsme problém s příjezdem k novým showroomům vyřešili a nakonec vedle sebe máme hned tři krásné autosalony,“ pro-

zradil majitel a ředitel Olfín Car Viktor Kuhn. Jeho společnost začínala před 30 lety jako malý dealer s prodejem vozů Volkswagen v Trutnově. Dnes už je Olfín Car multibrandovou společností, která zastupuje sedm značek, má zhruba 200 zaměstnanců a prodává až pět tisíc aut ročně.

„Chtěl bych pozvat všechny čtenáře, aby se k nám přišli podívat. A pokud se jim bude náš nový areál líbit, budu moc rád, když se zde potkají s našimi prodejci,“ pozval Viktor Kuhn k návštěvě zbrusu nového areálu Toyoty a Lexusu v ulici Bratří Štefanů. Na závěr pak majitel společnosti Olfín Car prozradil, jaké další plány má nyní před sebou. „Poslední roky jsme neustále něco stavěli. Nyní bych se chtěl místo investic věnovat samotnému obchodu a také trochu sám sobě. Takže aktuálně je můj další plán z úplně jiného odvětví. Chtěl bych zaběhnout půlmaraton pod hodinu a čtyřicet minut,“ usmál se na závěr Viktor Kuhn. ■

Jde nám o maximální spokojenost našich klientů

Spolek HEWER prostřednictvím osobních asistentů poskytuje lidem, kteří k životu potřebují pomoc druhé osoby, individuální podporu a pomoc přímo v pohodlí jejich domova, a to kdykoliv včetně víkendů a svátků. V pozici oblastního manažera tohoto spolku pro Královéhradecký kraj působí tři a půl roku Jiří Nejman. „Komunikace s klientem, touha pomáhat druhým a vzájemné propojení není jenom práce, ale je to i poslání,“ řekl.

☛ HYNEK ŠNAJDAR, FOTO: ARCHIV HEWER

Kdy vznikla sociální služba HEWER v Hradci Králové i na jiných místech v kraji?

V červnu minulého roku jsme oslavili pětadvacet let existence. Přepočteno na čas strávený u klientů to představuje statisíce hodin. V Hradci Králové se od roku 2008 těší velkému zájmu a ten se stále zvyšuje.

Co je tedy primární pro vaše služby?

Vždy klient. Usilujeme o to, aby díky naší pomoci mohl žít v domácím prostředí, byl tam spokojen a cítil se v něm dobře. To je hlavní cíl terénní sociální služby osobní asistence, kterou HEWER poskytuje. My usilujeme o to, aby člověk, kterému služby poskytujeme, mohl zůstat v prostředí, které je pro něj přirozené, domácí, je na něj zvyklý a umí se v něm orientovat. Proto je poskytujeme podle po-

třeb našich klientů. Ti si určují náplň činností, které naši osobní asistenti na službě vykonávají, a určují si také, kdy a jak dlouho bude služba poskytnuta. Služby poskytujeme v době, kterou si klient vybere, v jakýkoliv den v týdnu a v jakoukoliv denní nebo noční dobu.

Kdo jsou vaši klienti?

Podstatnou část představují lidé v seniorském věku, kteří se orientují samostatně nebo jsou odkázáni na pomoc druhého člověka. Našimi klienty jsou ale také lidé s mentálním či zdravotním postižením, zrakovým i sluchovým postižením nebo děti s poruchou autistického spektra. Formou osobní asistence se staráme i o dětské klienty ve školách a stacionářích. Služby poskytujeme lidem od jednoho roku věku. Tedy od dětí až po seniory.

Co všechno zahrnuje osobní asistence?

Jde o to, aby osobní asistent člověku, k němuž přijde do domácnosti, pomohl s tím, co vzhledem ke svému postižení nemůže dělat. V HEWERu říkáme, že osobní asistent je očima, ušima, rukama i nohama našich klientů. Asistenti pomáhají s chodem domácnosti, drobným úklidem, oblékáním, s pohybem doma i venku, s osobní hygienou včetně té intimní. Klienty doprovázejí například na nákup nebo na úřady. Podporujeme také duševní pohodu a dobrou náladu pomocí společenských aktivit. Je to, jako by se asistent stal součástí života našeho klienta a dělal úkony, které si přeje nebo žádá, a na něž už často nestačí.

Jak se klienti do spolupráce zapojují?

Hlavním smyslem osobní asistence je, aby klient byl co nejsamostatnější. K osobní asistenci patří také aktivizace našich klientů a motivace k tomu, aby byli co nejvíce samostatní. Když je člověk schopen stát na vlastních nohách, může se do práce asistenta aktivně zapojit, což představuje nový impuls pro jeho život. To je hlavní cesta k tomu, aby klienti mohli zůstat co nejdéle v domácím prostředí a sami si s pomocí asistenta do určité míry řídit svou domácnost.

Mají lidé o vašich službách povědomí, nebo o nich spíše nevědí?

Musím říci, že lidé často, když už nezvládnou žít samostatně a nemají okolo sebe neformální pečující (například rodinu), kteří by jim pomohli (nebo své okolí nechtějí zatěžovat), volí přesun z domova do pobytového zařízení. Mnozí z nich

totiž nevědí, že je možné poskytovat terénní sociální službu v domácím prostředí i na delší časové úseky, takže v mnoha případech plnohodnotně nahradíme péči v pobytovém zařízení. Proto se snažíme o co největší osvětu o těchto službách, které pomáhají lidem žít tam, kde jsou zvyklí. Myslím si, že by stát měl více propagovat terénní sociální služby v prostředí klientů, aby lidé věděli, že odchod například do domova pro seniory má alternativu v osobní asistenci. Osvěta je z mého pohledu stále nedostatečná a doufám, že se to bude postupně měnit. Ostatně i proto spolu vedeme tento rozhovor.

O kolik lidí v Hradci Králové a v kraji v současné době pečujete?

Působíme v celém kraji. Kromě Hradce Králové také v Jaroměři, Novém Bydžově, Chlumci nad Cidlinou, Kostelci nad Orlicí, Týništi nad Orlicí, Vamberku, Rychnově nad Kněžnou. V našem středisku v kraji je průměrně 60 klientů, o které pečujeme a kterým poskytujeme více než 42 tisíc hodin péče ročně.

Je to určité náročná práce. Jaké by měl mít osobní asistent vlastnosti?

Práce je to skutečně fyzicky i psychická náročná a není pro každého. Jeden z hlavních aspektů je

tedy být fyzicky zdatný a schopný se o klienta v určitých situacích, které to vyžadují, postarat. Dalším je určitě psychická odolnost. Asistent je s klientem v kontaktu třeba i dvanáct hodin, nasává informace, které on sděluje, a mnohdy nejsou pozitivní, protože jsou ovlivněné například špatnou náladou. To vše musí být asistent schopen zvládnout, měl by být trpělivý, empatický, což může být někdy velmi náročné. Naši asistenti jsou ve všech potřebných oblastech, které se péče o klienty týkají, každoročně školeni.

A jaká je „životnost“ osobního asistenta?

Je to velmi individuální a dané osobností, která tuto práci vykonává. Ideální by bylo, aby ji byl schopen vykonávat co nejdéle. U nás v této pozici působí lidé až devět či dvanáct let. Někdo si ale po krátkém čase řekne, že tato práce pro něj není, a odejde, což je naprosto přirozené. Dobré je uchat se o pozici osobního asistenta hned při úvodním pohovoru upozornit, co všechno bude jeho práce obnášet, aby se předešlo momentům překvapení.

Co musí zájemci o tuto práci udělat, aby ji mohli vykonávat?

Zájemce o práci musí být zdravotně způsobilý a bezúhonný. Podle zákona o sociálních službách musí uchazeč od nástupu do osmnácti měsíců absolvovat kurz pracovníka v sociálních službách, který ho opravňuje vykonávat práci osob-

ního asistenta. Být připravený na úvodní zaškolování u klientů.

Vzniká mezi asistentem a klientem i přátelství?

Když asistent klienta navštěvuje častěji, myslím si, že ve většině případů vznikne zdravé přátelství. Samozřejmě musí dojít ke vzájemnému porozumění a vše se musí odehrávat na profesionální bázi. Jde nám především o to, aby klienti s našimi službami byli maximálně spokojeni.

Dá se tedy říci, že osobní asistence není jenom práce, ale i určité poslání?

Ano, je tomu tak. Komunikace s klientem, touha pomáhat druhým a vzájemné propojení není jenom práce, ale je to i poslání.

Může si vaše služby dovolit každý?

Stejně jako každá jiná registrovaná sociální služba je i ta naše dotovaná státem. Klient platí 155 korun za hodinu, ale když naše služby využije více než dvě hodiny denně, je to 130 korun. Když je tedy bude využívat od pondělí do pátku čtyři hodiny, za každý den zaplatí 520 korun, což je za měsíc zhruba deset tisíc. Sazba o víkendu či v noci se zvyšuje na 140 korun za hodinu. Celou cenu za služby nebo její velkou část platí naši klienti z příspěvku na péči, který dostávají od státu právě za účelem zajištění péče o svou osobu.

Často se mluví o tom, že je nedostatek pracovníků v sociálních službách. Proč tomu tak podle vás je?

My se s tím sice u nás v HEWERu nesetkáváme, ale obecně v tom hraje roli mýtus, že jsou pracovníci v sociálních službách nedostatečně ohodnoceni. Snažíme se o naše zaměstnance starat tak, aby chom byli konkurenceschopní, a za těžkou práci, kterou odvádějí, je adekvátně ohodnotit.

Kam by se v budoucnu měly ubírat aktivity sociální služby HEWER? Co je vaším primárním cílem?

Naším společným cílem se sociální pracovníci Karolínou Křečkovou je, že chceme v dalším čtvrtstoletí klientům věnovat minimálně stejný počet hodin péče jako v tom předchozím. Dále chceme zvyšovat kvalitu našich služeb přes správný nábor nových zaměstnanců a u pracovníků, kteří už u nás působí, předcházet jejich fluktuaci. Jde nám o to, aby péče a kvalita služeb vedla k naprosté spokojenosti našich klientů. Byli bychom také rádi, kdyby si rodiny případných klientů nebály včas říci o naši pomoc. ■

OTEVŘENÍ CZIRKIDZ SE BLÍŽÍ!

Zájemců přibývá, ale stále se můžete hlásit do naší australsko-české cirkusové školy v Trutnově. I formou kempů!
Pro zájemce z celého Česka i Evropy.

Pište na: kynclova@uffo.cz

Primárně pro děti a mládež
od 4 do 19 let, odmítnuti nebudou
ani starší zájemci. ★

UČME SE OD NEJLEPŠÍCH!

Ve škole budou učit akrobaté z Austrálie, kteří jsou světovou špičkou. První blok odstartuje už v lednu 2024.

Více informací na www.uffo.cz

Trocha nostalgie Hradečáky určitě nezabije – 10. díl

Kdo nezná u nás v Hradci Králové pana Josefa Šrajera, asi nikdy nebyl v oblíbeném hotelu Paříž nebo v denní vinárně Balkán, kde tento vrchní číšník a vinárník, známá hradecká legenda, dlouhá léta pracoval. Pan Šrajer byl v Hradci Králové tak známý a oblíbený, že ho znali i Hradečáci, kteří restaurační podniky ani nikdy nenavštěvovali. Vždy byl pečlivě upraven a pokaždé v černém slušivém obleku, s motýlkem nebo černou kravatou. Jeho celoživotní kariéra v pohostinství začala v hotelu Urban (Grand, Bystrica) v Hradci Králové, kde získal jako učeň patřičnou průpravu a znalosti pro své budoucí životní povolání. Pan Šrajer se narodil ve Světě u Hradce Králové, odkud pocházeli i jeho rodiče, a ze Světě jako učeň pravidelně dojížděl do hotelu Urban, kde získal v roce 1937 výuční list. Hotel Urban byl pro něho velká škola, a když jako mladík z tohoto hotelu odcházel, byl prakticky připraven jako číšník pro veškerá restaurační zařízení. Toto povolání se mu stalo osudové a zůstal u něho až do konce svého života. Hradečáci ho mají ve svých vzpomínkách hlavně jako vrchního číšníka v hotelu Paříž

a v denní vinárně Balkán. Bohužel, tyto známé hradecké a v minulosti velice oblíbené podniky dnes již neexistují. Zbyly na ně jen vzpomínky pamětníků.

Pan Josef Šrajer byl za 2. světové války nasazen na práci do Německa, kde se potom seznámil se svojí budoucí ženou Jiřinou, se kterou se krátce po návratu do Čech oženil. Odešli spolu pracovat daleko od Hradce Králové, do pohostinství v Litvínově, ale kolem roku 1954 už společně působili ve známé restauraci Morava v Dolním Dvoře v Krkonoších, kde pobývali v příjemném horském prostředí několik let. Ke konci padesátých let se však vrátili do Hradce Králové a začali spolu pracovat v restauraci Tatran na Novém Hradci Králové. V Tatranu však bylo naprosto nevhovující prostředí ke slušnému bydlení pro početnou rodinu. A tak po nějakém čase stráveném na Novém Hradci se manželé pracovní rozdělili, když Josef Šrajer odešel na dlouhá léta do hotelu Paříž a jeho manželka začala pracovat v hotelu Bystrica (Grand). Hosté a štamgasti Paříže na svého Pepu dodnes vzpomínají

Učeň Josef Šrajer rok 1937

a restauraci s kavárnou tohoto hotelu mají s tímto vrchním číšníkem ještě po těch letech stále před očima. Byl stále v dobré náladě, úslužný, lidový se svým nezeměmítným humorem a právě takový byl v Hradci Králové tolik oblíbený vrchní Pepa po celou dobu své činnosti v pohostinství. Hotel Paříž dodnes Hradečákům chybí, stejně jako vrchní Josef Šrajer a stejně i populární výčepní Pepíček Klíma, na kterého štamgasti také rádi vzpomínají. Hotel a restaurace Paříž, to prostě k centru našeho města po dlouhé období patřilo. Dobře se tam vařilo a restaurace i kavárna tohoto podniku byly velice navštěvované. Samozřejmě i zásluhou pánů Šrajera a Klímy, za kterými sem chodilo velké množství návštěvníků a milovníků piva. Vrchní Pepa a výčepní Pepíček, to byly dvě ikony, které tenkrát neodmyslitelně k tomuto hotelu patřily.

Druhým oblíbeným pracovištěm Josefa Šrajera se stala po dlouhém čase denní vinárna Balkán, kde pracoval až do důchodového věku a kde zanechal také své stopy. Fajnšmekři a štamgasti, kteří sem chodili na dobré víno, si tuto vinárnu s panem

vrchním Šrajerem velice oblíbili a také Balkán se proto řadí k podnikům, na který Hradečáci velice rádi vzpomínají. Pokud se parta stálých návštěvníků chystala do této vinárny, tak se říkalo „jdeme k Pepovi na dečku“. Už od dob, kdy zde působili manželé Zelinkovi, zde byla výborná kuchyně a tato tradice byla zachovaná i za éry vedoucí Balkánu paní Máši Jankové a vrchního Josefa Šrajera. Tento podnik byl každý den většinou plně obsazen a na místo se muselo někdy i čekat. Jeho uvítání hostů v této vinárně bylo pověstné, a proto se tady každý návštěvník cítil jako doma. Když zde potom pan Šrajer skončil, jenom přešel ulici a jeho konečná před odchodem do zasloužilého důchodu byla opět mezi svými, v recepci hotelu Paříž. Jeho oblíbenou destinací byly Krkonoše, ale hlavně Spindlerův Mlýn, kam jezdil nejraději.

Se svojí pohlednou manželkou Jiřinou měl Josef dvě děvčata Inku

a Janu a kluky-fotbalisty Josefa a Luboše. Narodil se v roce 1919 a zemřel v roce 1991 ve věku 72 let. A protože se v jedné písničce zpívá „Čas jde příliš dlouhým krokem, chvíli pokoj nedá si...“, v letošním roce by oslavil tento legendární hradecký vrchní

již 104 let. Proto, milý Pepo, čest Tvé památce a návštěvníci hotelu Paříž a denní vinárny Balkán, když procházejí okolo těchto bývalých podniků, si na Tebe určitě vždy vzpomenu. ■

Slávek Trávníček

INZERCE

Josef Šrajer – Balkán

U nás najdete:

- SPORTOVNÍ POTŘEBY
- LÉKÁRNA
- ZVERIMEX
- HODINKY
- OPTIKA
- DĚTSKÉ HRŠTĚ
- DOMÁČÍ POTŘEBY
- KVĚTINÁŘSTVÍ
- DROGÉRIE
- VINOTÉKA
- DÁRKY
- DOBŘÉ JÍDLA

Zvony jsou věčný nástroj

Na počátku byl téměř pohádkový příběh. V roce 2009 se ve Sboru kněze Ambrože v Hradci Králové, kde sídlí úřad zdejší diecéze Církve československé husitské, konala svatba. Jako svědek nevěsty na ni zavítal hudebník a kampanolog Radek Rejšek, jeden ze tří zvonohráčů v pražské Loretě, kde je jediný historický nástroj z 18. století v republice, na nějž se od 90. let hraje každou neděli.

☛ HYNEK ŠNAJDAR

„Tento propagátor zvonohry tehdy přišel s myšlenkou, že by klasická koncertní zvonohra mohla být umístěna do věže objektu Sboru kněze Ambrože, jehož autorem je proslulý architekt Josef Gočár. Navíc s určitou nadsázkou řekl, že by Gočár určitě o zvonohře přemýšlel, protože se do věže báječně hodí,“ vrátil se do minulosti biskup hradecké husitské církve Pavel Pechanec.

Tato myšlenka se ujala díky emeritnímu biskupovi Štěpánu Kláskovi a byl osloven mistr zvonář Petr Manoušek, jenž má dílnu v Assenu v Nizozemsku, které je mekou zvonoher, kde je tento nástroj poměrně běžný. Na začátku se podařilo zakoupit

první velký, 250 kilogramů těžký zvon nazvaný Hradec Králové. Postupně bylo v této dílně odlito dalších 49 zvonů se stejným počtem srdcí a vyrobená částečná mechanika pro hradecký koncertní nástroj včetně klaviatury. Loni v červnu se začaly dělat úpravy ve věži pro umístění zvonohry.

Součástí tohoto bohublého projektu je veřejná finanční sbírka. „Do současné doby jsme utratili zhruba 5,5 milionu korun s tím, že nám nyní výrazně finančně pomohly kraj a město. Ještě ale budeme potřebovat zhruba dva až tři miliony korun na rozmanité technické věci, které se zvonohrou souvisejí, a máme v plánu zakoupit malý trenážer, aby se případní hudebníci mohli na ni naučit hrát. Jsme předběžně domluveni s pedagogickou fakultou, že by to vyzkoušeli studenti. Chceme také spolupracovat se zmíněným Radkem Rejškem,“ prozradil biskup. Dřevěná klaviatura bude ve věži umístěná na nové podlaže, nad ní bude konstrukce, kde bude v několika řadách zavěšeno všech padesát zvonů.

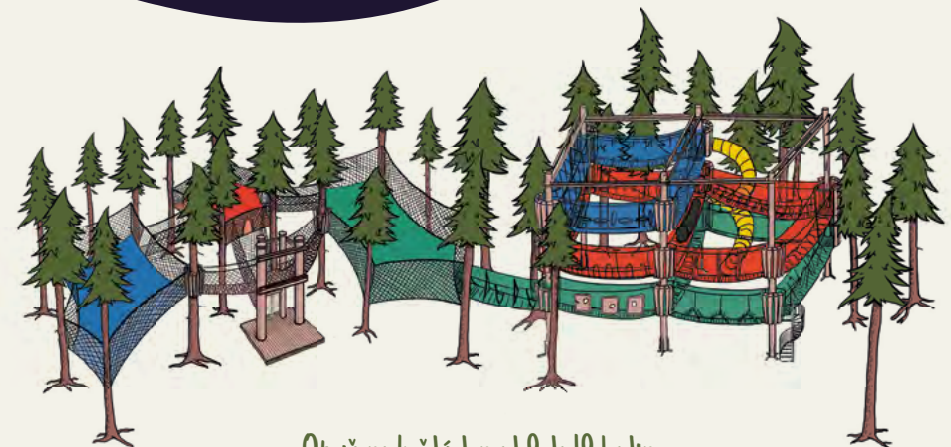
Jednotlivé zvony byly kromě prvního pojmenovány po významných osobnostech, které zanechaly výraznou stopu v dávné či nedávné české historii.

HALLOWEEN

29. 10. PO CELÝ DEN

- Dlabání dýní, malování na obličej a halloweenské specility
- 13:00 - Na kytaru Tomáš Bican
- 17:30 - **Lampionový průvod**

Otevřeno každý den od 9 do 19 hodin.

www.parknavetvi.cz

✉ info@parknavetvi.cz

☎ 602 385 881

CZENTRUM SOUČASNÉHO UMĚNÍ
 zPo1 VÁS ZVz NA

Probíhající výstavy

Power Post Station

konverze energie ve vizuálním umění současnosti

Volume

akustická dimenze v současném umění

Fresh Power

motivy a tendence nejmladší tuzemské sochařské generace

Otevírací doba: Středa, čtvrtek, pátek od 12 do 18 hod. / Sobota, neděle od 10 do 18 hod.

zPo1. z.s., zlektřárenská 322, 541 03 Trutnov-Poříčí

www.epo1.cz / f @ galerieepo1

Nadcházející akce pořádáná v rámci projektu ARTPOINT
 v Kapli sv. Josefa ve Slavětíně

Miroslav Černý: Němá planeta

sobota 4/11/2023 od 18:00

Přednáška vysokoškolského pedagoga, cestovatele a spisovatele, který pronikl mezi kmeny amazonských i severoamerických indiánů. Na besedě, po níž bude následovat diskuze, představí svou knihu Němá planeta, která je průvodcem po osudech vymírajících jazyků a mizejících národů všech obydlených kontinentů.

GENÉRALNÍ PARTNER

BIG POWER

MEDIUM POWER

STAVEBNĚ DOPRAVNÍ
TRUTNOV S.R.O.

BASIC POWER

UNIKÁTNÍ ZVONOHRA

Podle biskupa Pechance mohou prostřednictvím zvonů v dobrém slova smyslu opět rezonovat. Při výběru jmen pro zvony se tedy procházelo českou historií. Jeden ze zvonů například nese jméno knížete a svätce svätého Václava, na dalších jsou zastoupeny klíčové postavy husitských dějin jako Jan Hus či Jan Žižka. Zvony jsou pojmenovány i po několika důležitých ženách, třeba sväté Anežce České nebo sväté Ludmile. Z 20. století nechybí jména Milady Horákové, Jana Palacha a kazatele Přemysla Pittera.

„Máme představy o koncertech, kdy by se zvonohra propojila s varhanami či dechovými nástroji, aby došlo k synergii mezi věží a zbývajícími areálem. Zvonohra bude nejen novinkou, ale zároveň i raritou. Naši touhou také je, abychom zde měli umístěn automat, který nám dvakrát denně zacinká melodie, které by se proměňovaly podle církevního roku. Na Velikonoce by zněla jiná melodie než třeba o Vánocích,“ přiblížil Pechanec.

A kdy má v plánu zvonohru rozeznít? „Pokud půjde vše dobře a seženou se zbývající peníze, měl by být tento český unikát slavnostně uveden do provozu prvním koncertem v roce 2025, kdy se bude slavít 800 let založení města Hradec Králové.

Zvony jsou věčný nástroj, který má nádhernou uklidňující atmosféru. Věřím, že královéhradecká zvonohra bude přinášet radost a dobrou harmonii. Doufám, že na ni budou Hradečáci náležitě hrdí, pyšní a bude je těšit. Zvonohra může být jedna z dalších perliček, které budou stát za to, aby byl Hradec Králové ještě více navštěvován a stálo za to v něm žít,“ dodal biskup Pavel Pechanec. ■

Za tradičními řemesly do dílen, galerií i muzeí

Rčení „řemeslo má zlaté dno“ i zažitý pojem „zlaté české ručičky“ svědčí o tom, že čeští řemeslníci měli vždy dobrou pověst ve světě. V Královéhradeckém kraji najdete více než dvě desítky příležitostí, kde lze tradiční česká řemesla lépe poznat. Muzea, výrobce, nadšenci i samotné řemeslníky má totiž dobře zmapované Královéhradecká krajská centrála cestovního ruchu. Přehled tipů k návštěvě najdete na stránkách www.remeslahk.cz. Mlynáři, bednáři, výrobci vánočních ozdob, tkalci a barvíři, ale i další vám dají rádi nahlédnout do kouzla svého oboru a někteří také pořádají akce, na kterých si řemesla můžete i vyzkoušet – a to třeba i na podzim nebo v zimě.

Tradičními obory v Podkrkonoší byly například tkalcovství a modrotisk. Expozici textilního tisku můžete navštívit v Městském muzeu Dvůr Králové nad Labem. Prohlídka vás seznámí s celým procesem zpracování textilu až po hotový potištěný produkt. Na místě jsou k vidění původní stroje, vzorníky a látky. Hlavně ale zaujmou ručně ryté dřevěné formy na místní vyhlášenou techniku zvanou modrotisk. Tyto formy vznikají pod rukama zkušených formířů a vy si je můžete vyzkoušet v místní dílně.

Tkalcovství se věnuje Vlastivědné muzeum a galerie v Železnici. V roubené chalupě z 18. století si nejlépe představíte, v jakých podmínkách dříve místní tkalci pracovali. Ve světelnici si vyzkoušíte jak

tkaní na původním tkalcovském stavu, tak i předení na kolovrátku. Seznámíte se také s přírodními surovinami, které se používaly k výrobě příze a látek. Každého asi hned napadne len nebo vlna. Věděli jste ale, že vlákna se získávala i z kopřiv nebo bambusu?

Muzeum krajky Vamberk je dokladem dlouhé a krásné tradice krajkářského řemesla, které si získalo světový věhlas. Vamberecká paličkovaná krajka je proslulá nejen křehkou krásou a kvalitním ručním zpracováním, ale také množstvím originálních tradičních i moderních vzorů, díky nimž není jen dokladem toho, co bylo, ale také toho, jak se řemeslná tvorba může neustále vyvíjet. Ty nejzajímavější krajkářské práce, které zde můžete vidět, byly

dokonce vystaveny i na mezinárodních výstavách, např. na světových výstavách EXPO.

Černým řemeslem bylo označováno kovářství. Čertovsky voňavé řemeslo si mohou návštěvníci vyzkoušet ještě do konce října v Pevnostní kovárně v Josefově. Mimo kovárny je tu k vidění také dílna truhlářská a klempířská. Ačkoliv vybavení pochází většinou z období 1. světové války, slouží stejně dobře dnes jako kdysi.

Stavebnice, která spojuje generace – to je Merkur. Originální kovová stavebnice pochází z Police nad Metují a letos oslaví už 103. rok své existence. V muzeu věnovanému právě Merкуру se seznámíte nejen s historií značky, ale projdete se také unikátním Ocelovým městem Julese Verna postaveným z této stavebnice nebo popustíte uzdu vlastní fantazii v místní herně.

Až zafouká, roztočí se lopatky větrného mlýna v Borovnici, které pohání vrtule o rozměru celých 16 metrů. Replika mlýna z poloviny 19. století stojí nedaleko od Pecky a mimo exkurze do šalandy a nahlédnutí do složitého mechanismu mlecího zařízení slibuje také výhledy na Krkonoše a Orlické hory.

V Praskače u Hradce Králové teprve nedávno vzniklo krásné rodinné Museum bednářství Jaroslava Tománka. Kádě, sudy, máselnice, ale i prací stroje a samozřejmě i ponky a nářadí, které používali bednáři před více než sto lety, si můžete prohlédnout po celý rok. Pro děti jsou tu navíc připraveny pracovní listy a pro kutily i možnost vyzkoušení práce se dřevem.

Blíží se Vánoce vás možná inspirují k výletu do některé z výroben skleněných vánočních ozdob. Foukané ozdoby vyrábí třeba podnik OZDOBA nebo Vánoční ozdoby, DUV – družstvo ze Dvora Králové nad Labem, kde tradice výroby vánoč-

SOUTĚŽTE S NÁMI V NOVÉ TURISTICKÉ HŘE!

Po stopách tradičních řemesel v Královéhradeckém kraji se můžete vydat díky stejnojmenné brožurě. Najdete v ní tipy na 22 výrobních dílen nebo muzejních expozic, v nichž si většinou můžete dané řemeslo i sami vyzkoušet. Za návštěvu každého z těchto míst navíc získáte samolepku, kterou si nalepíte do hrací karty. Po nasbírání 5 samolepek vyhrajujete pěknou cenu. Brožura je k vyzvednutí v turistických informačních centrech v kraji a také na místech, která jsou v ní uvedena. Více informací najdete na webu www.hkregion.cz/remesla.

ních kouliček a jiných tvarovaných ozdob trvá už dlouhé desítky let. V devadesátých letech se do výroby skleněných vánočních dekorací pustila také jičínská firma HAN Design Jičín. Exkurzi do výroby, foukání, malování i zdobení si tak můžete vyzkoušet pokaždé jinde a pokaždé trochu jinak. Odměnou vám bude vlastnoručně vyrobený suvenýr, kterým můžete ozdobit váš vánoční stromek.

Většina zmíněných míst počítá nejen s návštěvou jednotlivců a rodin s dětmi, ale ráda uvítá třeba i celou školní třídu. Více informací o tradičních řemeslech v Královéhradeckém kraji najdete na stránkách www.remeslahk.cz.

A jaké jsou tipy pracovníků Centrály cestovního ruchu?

Pisemnictví – V impozantním barokním komplexu broumovského kláštera, který je otevřený celoročně, si přijdou na své všechny věkové kategorie. Součástí této národní kulturní památky je nejen muzeum, ale také Dětská galerie Lapidárium nebo Interaktivní prohlídky Skriptoria – středověké klášterní písařny, kde si můžete vyzkoušet opis historického textu husím brkem a prohlédnout si vzácně dochovanou klášterní knihovnu se sedmnácti tisíci svazky knih.

Loutkářství – Loutkové divadlo Drak s interaktivním divadelním muzeem Labyrinth divadla Drak je moderní objekt, který byl vytvořený, aby propojoval umění a vzdělávání. Cesta bludištěm vede do Dračí laboratoře, originální multimediální herny s trenážery, které nejen dětským návštěvníkům umožní vyzkoušet si různé divadelní profese. Loutkářství je zapsáno už od roku 2016 na Seznamu nehmotného dědictví UNESCO. ■

Konkrétní umění žije a bude žít dál

HYNEK ŠNAJDAR

Město Hradec Králové se až do konce října ve výstavních prostorách Art Patro hradeckého magistrátu, v galeriích Škroupovka a Artičok stalo dějištěm velké kulturní a tradiční události zvané Konkrétní podzim, jejíž začátky sahají do roku 2011. Organizátorem je východočeská sekce Klubu konkretistů KK3, jehož dlouholetým předsedou je sochař, výtvarník, pedagog a představitel konkrétního umění Štěpán Málek. „Ze své podstaty je konkrétní umění tichý jazyk, má meditativní polohu a od diváka vyžaduje určitý dialog,“ řekl.

Klub konkretistů vznikl 9. května 1967. Na něj jsi v roce 2007 navázal založením východočeské sekce KK3. Co k tomu vedlo?

Myslím, že ten příčinný řetězec do jisté míry spus-

tila s námi spolupracující letitá kurátorka Martina Vítková, když jednoho našeho kolegu nazvala třetím hradeckým konkretistou. V té době jsme v tomto seskupení byli dva, já a hradecký umělec

Radoslav Pavlíček. Postupně jsme zjišťovali, že ve východočeském regionu je autorů více včetně studentů, kteří se v této oblasti našli, a někteří z nich jsou součástí dodnes. Měli jsme tu ale také zastoupení autorů z Pardubic, například grafičku a dnes již i sochařku Evu Francovou či už bohužel nežijícího malíře Jaroslava Jebavého a další. Všechny tyto okolnosti vedly ke vzniku východočeské sekce Klubu konkretistů KK3, kterou doplnilo několik autorů těsně za hranicí regionu, například Aleš Pudil nebo Aleš Svoboda.

Má tedy název návaznost na postupné obnovování klubu?

Ano, má.

Jsi jeho současným předsedou. Co to obnáší?

Protože mě života běh zavál do Prahy, většinu mých aktivit na svá bedra vzala koordinátorka našeho spolku Jana Vincencová. Jak se stále hlouběji nořila do aktivit klubu, mohu o ní směle prohlásit, že dnes funguje i jako kurátorka, vyhledává autory a vymýšlí koncepce výstav. Myslím si, že dnes bych se mohl považovat spíše za čestného předsedu KK3. Delší dobu už zvažuji, že bych toto žezlo předal někomu dalšímu, pokud se tedy najde vhodný adept.

Co si má nezasvěcený člověk představit pod pojmem konkretismus v umění? Držíte se nějaké definice?

Nejjednodušší definicí je, že jde o umění nezobrazivé. Musím ale říci, že konkretisté nejsou žádná uzavřená sekta, máme tady třeba křídlo strážců stylové a ideové čistoty. Nemůžeme a nechceme fungovat na principech dvacátých let. Konkretismus má samozřejmě své dávné kořeny v tendencích německé umělecké školy Bauhaus, geometrického umění, které je poměrně frekventovaným jazykem konkrétního umění, ale může to být klidně i beztvářá záležitost, bez vnitřní struktury. Geometrie je totiž v přírodě obsažená všude. Pochopitelně, jak jdou pokrok a matematika kupředu, proměňuje se i konkrétní umění. S tím vším souvisí i nové materiály a technologie. Přestože bylo na svých počátcích definováno jako hodně racionální, za ta dlouhá léta došlo až k duchovnímu přesahu. To se ale nevylučuje, protože už naši předkové říkali, že matematika je princip boží. Ze své podstaty je konkrétní umění tichý jazyk, má meditativní polohu a od diváka vyžaduje určitý dialog.

Kolik členů má nyní KK3?

Myslím si, že ve východočeské sekci KK3 je zhruba 30 členů.

Jak jsou konkretisté vnímáni v domovském Hradci Králové?

Ve městě jsme vybudovali letitou tradici, ale stále musíme bojovat o své místo na slunci. Například nedávno jsme po dvaceti letech museli opustit naši kmenovou základnu galerii AMB ve Sboru kněze Ambrože, kdy nám při jubilejní výstavě bylo oznámeno, že v galerii končíme.

Nedávno vznikla vaše nová základna, Galerie Škroupovka. Co je jejím posláním a čím chcete do jejích útrob přilákat příznivce výtvarného umění?

Hlavně nabídkou kvalitních umělců. Výhledově tam chystáme výstavu ikony české výtvarné scény, sochaře Stanislava Kolíbalu. Snažíme se, aby Hradec žil uměleckou energií, a chceme v tomto městě prezentovat tendence od moderního až po současné umění.

Jsi sochař a výtvarník. Jak konkrétně se v tvém umění projevuje konkretismus? Co chceš sdělit?

Už od doby, kdy jsem končil střední školu a našel se převážně v jazyku geometrie, jsem z této linie dodnes neuhnul. Řeknu to ale až absurdně natvrdo: Nesnažím se sdělit nic. Samozřejmě to není o tom, že já a moji kolegové nemáme divákovi co říci. Naše artefakty ale mají nějakou genezi a příběh, záměrně se však vyhýbáme sdělení ideje či myšlenky. Maximálně můžeme konstatovat, že to, co je hranaté, je hranaté, co je barevné, je barevné, co leží, leží a co visí, visí. Přáním všech konkretistů spíše je, aby byl divák schopen, pokud vstoupí do dialogu s konkrétním dílem, si do něj vložit svůj vlastní příběh. Já se při tvorbě svých děl pohybuji v tomto módu a zdaleka to nepovažuji za vyčerpanou záležitost. Zároveň si uvědomuji, že prolínání racionálního a iracionálního je velice jemné, ale je tam.

Čím je pro tebe tento směr přitažlivý?

Tím, že je to pro mě určitý metajazyk, kterému může rozumět nejen akademicky vzdělaný člověk z evropského prostředí, ale také třeba domorodec z džungle, protože se geometrické pravzory prolínají napříč uměním ve všech vrstvách a polohách po celou dobu jeho existence. Neupovídánost, záměrná absence nějaké anekdoty sdělení, to je myslím pro konkrétní umění to charakteristické

a něčím okolí oslovuje. Takovým neskromným cílem každého konkretisty je, aby jeho věci fungovaly obdobně. Žijeme sice v době přesycené vizualitou, ale snažíme se stále divákovi nabízet kvality, které se této době nevyhýbají, ale nenecháme se limitovat nějakými trendy či dobovými tendencemi. Důležitá je pro mě také meditativní poloha konkrétního umění.

Nabízí tato tvorba nové inovace a podněty?

Určitě. Někdy i v tom, že vstřebává podněty z oblasti, které byly dříve pro konkretisty skoro nemyslitelné, například i konceptuální záležitosti. Takovou důležitou personou v tomto směru je náš kolega a člen KK3 Miloš Šejn, průkopník konceptuální a performativní tvorby. Vyjadřovací možnosti současného konkretismu jsou tedy mnohem širší.

Kterého autora za dlouhou dobu přerušované existence Klubu konkretistů si vážíš nejvíce a proč?

Z těch nejstarších je to bohužel již nežijící originální umělec Dalibor Chatrný, dále umělec a teoretik Jiří Valoch, který již od šedesátých let brázdil českou i slovenskou kotlinu a propojoval umělce. Jeho zásluhou jsem se stal členem Klubu konkretistů. Z východních Čech už zmíněný malíř Jaroslav Jebavý, úžasným solitérem pro mě zůstává hradecký umělec Radoslav Pavlíček, další důležitou postavou je také výtvarník Aleš Svoboda, jehož tvorba mě velice baví. Je jich samozřejmě mnohem více.

V současné době se v Hradci Králové konají výstavy v rámci tradičního Konkrétního podzimu. Čím jsi přispěl do společného uměleckého mlýna?

V Galerii Škroupovka vystavuji geometricky vyhlížející skleněný objekt, jehož prázdné prolínající se části jsem zaplnil hlinou a vodou. Původně jsem toto dílo představil v Holicích a potom Karlových Varech, kde ta prázdnota byla naplněna pouze vodou. Zaujal mě kontrast dvou materiálů, z nichž jedna je hmatatelně pevná a druhá tekutá. Při této výstavě se stalo, že do instalace díla někdo vstoupil a voda vytekla. V současné době často navštěvuji matku v Novém Bydžově, pomáhám jí na zahradě a ryju v hlíně, což mě moc baví. Napadlo mě tady zaplnit prázdné nádoby vystaveného objektu vodou a hlinou, to nyní mohou spatřit návštěvníci Škroupovky.

Je o tobě známo, že kromě zaměření na výtvarné umění jsi aktivním členem punkového hnutí, byl jsi

zpěvákem vlastní skupiny N. V. U. a poté !V. V. U. Proč ses vydal právě touto cestou?

Mně se tento směr vždycky líbil, oslovoval mě a je to určitým způsobem jakási životní injekce. Vizualním výtvarným jazykem, v němž jsem se našel, se mně dobře hovoří a podobně to mám v punkové muzice. Mám však ve výtvarné i hudební oblasti spoustu srdcovek mimo hranice konkretismu a punku. Existuje prostě spousta žánrů, které mě baví a naplňují. Punk je naplněn třeskutou energií, kterou ze sebe musím dostat, abych se mohl vrátit zpět do meditativních poloh konkretismu. Jsou to dvě strany jedné a téže mince.

Jaké jsou z tvého pohledu perspektivy konkretismu v českém prostředí?

Mnoho lidí říká, že punk je mrtvý, ale žije dál. Stejně to je a bude s konkrétním uměním. Žije a bude žít dál už jenom díky tomu, že k sobě nacházíme cestu se stále novými mladšími autory, kteří se v tomto jazyku nacházejí. ■

27. ŠARMANTNÍ OSOBNOST

nominováni byli:

**NAĀA KONVALINKOVÁ | MAREK ZTRACENÝ
DANA MORÁVKOVÁ | ONDŘEJ HAVELKA
DAGMAR HAVLOVÁ | FRANTIŠEK KINSKÝ
JITKA MOLAVCOVÁ | ZBIGNIEW CZENDLIK
LUCIE BÍLÁ | DANIEL STACH**

vystoupí:

**ROZHLASOVÝ BIG BAND
GUSTAVA BROMA A SÓLISTÉ**

moderují:

**LADA KLOKOČNÍKOVÁ
A MIROSLAV VAŇURA**

vstup: 300 Kč
předprodej: www.hkpoint.cz
info: www.sarmantniosobnost.cz

1. 11. 2023 | 20.00 | Kongresové centrum ALDIS HK

 Hradec Králové
Český rozhlas

100

hradec.rozhlas.cz

Partneři

Spolupřadatelé

**STAVBYVEDOUČÍ
ROZPOČTÁŘ
DĚLNÍK**

VELKAPARTA.CZ